

MEDIEREA

Medierea este o formă alternativă de rezolvare a disputelor între două sau mai multe părți ce doresc să ajungă la o înțelegere, cu ajutorul unei terțe persoane, specializate în calitate de mediator. Disputele pot implica (din punct de vedere al părților) state, organizații, comunități, indivizi.

Articolul 1 alin. 1 și 2 din Legea 192/2006 reglementează medierea astfel: *„Medierea reprezintă o modalitate facultativă de soluționare a conflictelor pe cale amiabilă, cu ajutorul unei terțe persoane specializate în calitate de mediator, în condiții de neutralitate, imparțialitate și confidențialitate”*.

Medierea se bazează pe încrederea pe care părțile o acordă mediatorului, ca persoană aptă să faciliteze negocierile dintre ele și să le sprijine pentru soluționarea conflictului, prin obținerea unei soluții reciproc convenabile, eficiente și durabile.

Părțile implicate pot folosi mediatori în probleme comerciale, legale, diplomatice, de comunitate sau neînțelegeri de la locul de muncă sau familiale.

Când se poate ajunge la mediere?

Nu toate disputele duc automat la procesul de mediere. Dacă medierea are loc fără acordul uneia dintre părțile implicate, procesul nu va fi recunoscut, pentru că una dintre legile de bază este că acesta să nu se desfășoare fără consimțământul tuturor. Un alt element important este ca toate părțile să aibă reprezentanță legală, pentru a fi un proces corect. Articolul 2 alin. 1 și 3 din Legea nr.192/2006: *“Dacă legea nu prevede altfel, părțile, persoane fizice sau persoane juridice, pot recurge la mediere în mod voluntar, inclusiv după declanșarea unui proces în fața instanțelor competente, convenind să soluționeze pe această cale orice conflicte în materie civilă, comercială, de familie, în materie penală, precum și în alte materii, în condițiile prevăzute de prezenta lege. Persoanele fizice sau persoanele juridice au dreptul de a-și soluționa disputele prin mediere atât în afară, cât și în cadrul procedurilor obligatorii de soluționare amiabilă a conflictelor prevăzute de lege.”*

Oamenii utilizează medierea la nivele diferite și în multiple contexte: de la dispute minore la discuții despre pace în mod global. Unele dintre cazurile care ajung la mediatori sunt:

- a) familie:
 - contracte prenuptiale;
 - dezbateri privind finanțele sau bugetul;
 - separarea;
 - divorțul;

- custodia copiilor;
- afacerea familiei;
- dispute dintre părinți și copiii adulți;
- probleme comportamentale;
- dispute imobiliare.
- b) la locul de muncă:
 - discriminare;
 - hărțuire;
 - administrarea muncii;
 - plângeri și prejudicii.
- c) dispute publice:
 - de mediu;
 - de utilizare a pământului.
- d) alte dispute:
 - ale asociației de locatari;
 - contracte de orice natură;
 - prejudicii personale;
 - parteneriate;
 - organizații non-profit;
 - prevenirea violenței;
 - medierea victimelor;
 - conflicte școlare.

Cum se desfășoară medierea?

Articolul 43 alin. 1 din Legea nr.192/2006 prezintă cadrul de desfășurare al medierii: *“Părțile aflate în conflict se prezintă împreună la mediator. În cazul în care se prezintă numai una dintre părți, mediatorul, la cererea acesteia, va adresa celeilalte părți invitația scrisă, în vederea acceptării medierii și încheierii contractului de mediere, stabilind un termen de cel mult 15 zile. Invitația se transmite prin orice mijloace care asigură confirmarea primirii textului.”*

Articolele 50-59 din Legea nr. 192/2006 oferă o viziune asupra modului de desfășurare al procesului de mediere: *“Medierea se bazează pe cooperarea părților și utilizarea, de către mediator, a unor metode și tehnici specifice, bazate pe comunicare și negociere. Metodele și tehnicile utilizate de către mediator trebuie să servească exclusiv intereselor legitime și obiectivelor*

urmărite de părțile aflate în conflict. Mediatorul nu poate impune părților o soluție cu privire la conflictul supus medierii.

Părțile aflate în conflict au dreptul să fie asistate de avocat sau de alte persoane, în condițiile stabilite de comun acord. În cursul medierii părțile pot fi reprezentate de alte persoane, care pot face acte de dispoziție, în condițiile legii.

Sușinerile făcute pe parcursul medierii de către părțile aflate în conflict, de persoanele prevăzute la art. 52 și la art. 55 alin. (1), precum și de către mediator au caracter confidențial față de terți și nu pot fi folosite ca probe în cadrul unei proceduri judiciare sau arbitrale, cu excepția cazului în care părțile convin altfel ori legea prevede contrariul. Mediatorul va atrage atenția persoanelor care participă la mediere în condițiile art. 52 asupra obligației de păstrare a confidențialității și le va putea solicita semnarea unui acord de confidențialitate.

Dacă, pe parcursul medierii, apare o situație de natură să afecteze scopul acesteia, neutralitatea sau imparțialitatea mediatorului, acesta este obligat să o aducă la cunoștință părților, care vor decide asupra menținerii sau denunțării contractului de mediere. Mediatorul are dreptul să se abțină și să închidă procedura de mediere, procedând potrivit dispozițiilor art. 56, care se aplică în mod corespunzător. În această situație mediatorul este obligat să restituie onorariul proporțional cu etapele de mediere neparcuse sau, după caz, să asigure continuarea procedurii de mediere, în condițiile stabilite prin contractul de mediere.

În cazul în care conflictul supus medierii prezintă aspecte dificile sau controversate de natură juridică ori din orice alt domeniu specializat, mediatorul, cu acordul părților, poate să solicite punctul de vedere al unui specialist din domeniul respectiv. Atunci când solicită punctul de vedere al unui specialist din afara biroului său, mediatorul va evidenția doar problemele controversate, fără a dezvălui identitatea părților.

La închiderea procedurii de mediere, mediatorul va întocmi un proces-verbal care se semnează de către părți, personal sau prin reprezentant, și de mediator. Părțile primesc câte un exemplar original al procesului-verbal.

Când părțile aflate în conflict au ajuns la o înțelegere, se redactează un acord care va cuprinde toate clauzele consimțite de acestea și care are valoarea unui înscris sub semnătură privată. Înțelegerea părților nu trebuie să cuprindă prevederi care aduc atingere legii și ordinii publice, dispozițiile art. 2 fiind aplicabile. Înțelegerea părților poate fi afectată, în condițiile legii, de termene și condiții.

Înțelegerea părților poate fi supusă verificării notarului public în vederea autentificării ori, după caz, încuviințării instanței de judecată, în condițiile prevăzute la art. 63.”

Avantajele medierii

Prin procesul de mediere, participanții pot consimți la soluțiile pe care problemele discutate le determină. Definirea naturii disputei, adesea, clarifică metoda cea mai eficientă pentru rezolvarea problemei.

Unul dintre scopurile principale ale procesului de mediere este definirea problemei, dezvoltarea opțiunilor și atingerea unor soluții acceptate de toate părțile implicate. Medierea poate funcționa nu doar ca rezolvare a unei dispute, dar și ca mod de prevenire a acesteia. Procesul de mediere poate fi utilizat și ca avantaj în negocierea contractelor, prin identificarea intereselor ambelor părți și promovarea unei comunicări eficiente între acestea.

Medierea, într-un cadru mai larg, poate însemna prevenirea conflictelor sau dezvoltarea mecanismelor de adresare a acestora, după cum apar.

Articolele 62 și 63 din Legea nr.192/2006 prezintă avantajele date de procesul de mediere: “*Pentru desfășurarea procedurii de mediere, judecarea cauzelor civile de către instanțele judecătorești sau arbitrale va fi suspendată la cererea părților, în condițiile prevăzute de art. 242 alin. 1 pct. 1 din Codul de procedură civilă. Cursul termenului perimării este suspendat pe durata desfășurării procedurii de mediere, dar nu mai mult de 3 luni de la data semnării contractului de mediere. Cererea de repunere pe rol este scutită de taxa judiciară de timbru.*”

În cazul în care conflictul a fost soluționat pe calea medierii, instanța va pronunța, la cererea părților, o hotărâre, potrivit dispozițiilor art. 271 din Codul de procedură civilă. Odată cu pronunțarea hotărârii, instanța va dispune, la cererea părții interesate, restituirea taxei judiciare de timbru plătite pentru investirea acesteia.”